

Program

R. Schumann (1810–1856):

Romance, op. 94
Nicht schnell
Einfach, innig
Nicht schnell

J. Brahms (1833–1897):

Sonata za violino in klavir št. 1 v G-duru,
op. 78, »Dež«
Vivace ma non troppo
Adagio
Allegro molto moderato

* * *

L. van Beethoven (1770–1827):

Sonata za violino in klavir št. 9 v A-duru, op. 47,
»Kreutzerjeva sonata«
Adagio sostenuto – Presto
Andante con variazioni
Presto

Napovedujemo

GRAJSKE HARMONIJE

Četrtek, 31. januar 2019, ob 20. uri
Grad Kromberk
Martin Belič, *flavta*
Ivan Ferčič, *klavir*

Četrtek, 21. februar 2019, ob 20. uri
Grad Kromberk
Nadežda Tokareva, *violina*
Lovorka Nemeš Dular, *klavir*

Četrtek, 28. marec 2019, ob 20. uri
Grad Kromberk
Trio Metamorfoze *
Liene Dobičina, *flavta*
Zane Jurčeva, *flavta*
Zane Rubesa, *klavir*

*Nagrajenke 10. mednarodnega tekmovanja SVIREL

Vabimo k vpisu v **abonma Grajske harmonije**, cikel komorne in solistične glasbe, ki ga že osmič zapored prirejamo v Gradu Kromberk. Zaradi nove uredbe o varovanju in posredovanju podatkov je vpis možen le **osebno na blagajni** Kulturnega doma Nova Gorica v času uradnih ur do **petka, 25. januarja 2019**.

Cena za imetnike Glasbenega abonmaja in upokoјence: **25 €**
Cena za dijake in študente: **20 €**
Redna cena: **30 €**

glasbeni**abonma.**

38. koncertna sezona
IV. koncert

ponedeljek, 14. januar 2019, ob 20.15

Žiga Brank, *violina*
Petar Milić, *klavir*

Kulturni dom Nova Gorica
Bevkov trg 4, 5000 Nova Gorica

E: pr@kulturnidom-ng.si
W: www.kulturnidom-ng.si
T: +386 (0)5 335 40 13

Robert Schumann, klasični romantik oziroma romantični klasicist, je tri **Romance, op. 94** (v izvorniku za oboo), napisal decembra 1839. K pisanju ga ni spodbudil kak obetajoči solist tistega časa, kot je bilo značilno takrat. Napisal jih je spontano. Po zasnovi so preprostejša dela, ki jih mirno lahko izvajajo tudi dobri amaterji. Vendar pa se poslušalci, ko prvič slišijo te skladbe, presenečeno sprašujejo, kako so lahko te miniature, ki zagotovo niso najsijajnejši primeri bravuroznosti, tako izrazito umetelno zasnovane. Pogosto se te Romance navaja kot najimenitnejše stvaritve za oboo iz obdobja romantike. Seveda lahko oboo zamenjajo violina, klarinet ali violončelo in je končni rezultat enak. Prvi stavek prinese ljubko temo v violini, ki jo podpira domiselna spremljava klavirja. Razpoloženje je vseskozi umirjeno in se nadaljuje čez cel drugi stavek, ki pa se proti koncu stopnjuje in razrašča v napetost. Vse tri skladbe imajo sorodne prve teme s sorodno spevno kvaliteto. Tretji stavek je najživahnejši med vsemi. Srednji del zadnjega stavka po svoji prikupnosti spominja na prvi dve temi prvih dveh romanc. Klavirska spremljava nikoli ne preglasi violine, s tem da je njegova prisotnost vseskozi jasno zaznavna. Takoj ko so Romance, op. 94, leta 1851 natisnili, so postale ljubljenske oboistov koncertantov po vsem svetu.

Johannes Brahms, v svojem duhu romantik – tradicionalist, je **Sonata za violino in klavir št. 1 v G-duru, op. 78**, napisal na vrhuncu svojega ustvarjanja, med letoma 1878 in 1879, kmalu po prvi simfoniji in violinskem koncertu. Sonata za violino v G-duru je slavnostno lirično delo z dolgimi, dih jemajočimi melodijami in svobodneje zasnovanimi tematskimi razvoji. Je eno izmed najgostejše strukturiranih Brahmsovih del, ki ga karakterizira visoka stopnja oblikovne integracije, sicer redko zastopane v njegovih umetninah. Punktiran ritem prve teme uvodnega stavka se pojavi v drugi temi srednjega in čez ves tretji stavek. Druga tema srednjega stavka se ponovno oglašuje v srednjem delu zaključnega stavka. Uvodni Vivace ma non troppo je prikupno oblikovana sonatna oblika z dvema nežnima temama. Srednji Adagio je v tridelni obliki s srce parajočo temo. Zaključni Allegro molto moderato začne s citatom iz samospesva Pesem o dežju, po katerem nosi tudi sonata podnaslov Dež. Pesem o dežju je melanholična skladba, ki z nostalgичno mislijo zre na dolgo izgubljene mladostniške dni. Sonata za violino v G-duru Brahms začne v otožni molovski tonaliteti, ki pa se v Adagiu prelevi v tolažljivi dur. Skladba se zaključuje s toplo, sončno kodo neizmerne lepote.

Če sta Schumann in Brahms sukala življenjske dogodke okrog enega najatraktivnejših ustvarjalno-ljubezenskih trikotnikov s Claro Schumann in tako eden od drugega črpala navdih, se spletala in razpletala v labirintih oboževanj ter zakritih čustev, pa predstavlja **Ludvig van Beethoven** pravzaprav očeta

njunega ustvarjanja. Oba sta bila dediča zapuščine, ki jo je ustvaril duh nič manj strastne in po značaju vihrave glasbene osebnosti. Zgodba o Kreutzerjevi sonati za violino in klavir pravi, da naj bi jo Beethoven napisal za afriško-poljskega violinista Georgea P. Bridgetowerja. Violinist, ki je sicer živel v Londonu, je imel med letoma 1802 in 1803 obširno evropsko turnejo. Beethoven je za to priložnost v zelo kratkem času napisal sonato in mu jo posvetil. Vendar pa je boj za srce iste dame, za katero sta se takrat oba borila, prevladal, in nazadnje je Beethoven posvetilo spremenil. Namenil jo je Kreutzerju – francoskemu violinistu, ki dela najbrž ni nikoli izvajal in niti ni vedel, da mu ga je skladatelj posvetil. Beethoven je sonato napisal v času, ko je ustvarjal mogočno tretjo simfonijo Eroico, sprva posvečeno Napoleonu, in ta glasba sodi v njegova zgodnja leta na Dunaju. Lev Tolstoj je svoj znan roman naslovil Kreutzerjeva sonata. V kratkem romanu je poskušal z neobvladljivo strastnostjo glasbe parafrazirati skrivnostna dejanja glavnih protagonistov, ki so jih vodili neustavljivi vzgibi narave, povezani z ljubeznijo, spogledovanjem, strahovi pred izgubo ljubljene osebe, ljubosumjem, željo po zlomu ženske samovolje, izdajo zaupanja in nazadnje tragičnim umorom.

Violinist **Žiga Brank** je eden najvidnejših slovenskih violinistov in pedagogov. V njegovi igri so številni kritiki izpostavili rafiniran ton širokega spektra, tehnično briljanco in virtuozno razvnetost. V preteklih letih se je veliko posvečal glasbi za solo violino, sicer pa ima bogate izkušnje tudi kot orkestrski in komorni glasbenik. Bil je koncertni mojster SNG Opera Balet Maribor, član Zagrebških solistov in Orkestra Slovenske filharmonije. Kot solist je nastopil z mnogimi orkestri pri nas in v tujini (Simfonični orkester RTV Slovenija, Komorni godalni orkester SF, Državni orkester Slovaške Košice, Sarajevska filharmonija, Raanana Simfonietta Izrael). S Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija je leta 2017 premierno izvedel prvi koncert L. M. Škerjanca. Za seboj ima številen opus izvrstnih posnetkov za RTV Slovenija in obsežno diskografijo: dela Mozarta, Beethovna in Ernsta s pianistko Dunjo Robotti (2010), celotni cikel solo sonat E. Ysayeja (2013), 24 capricci Niccolaja Paganinija (2017) in v zadnjem letu izdano zgoščenko z deli Kodalyja, ki jo je posnel z violončelistom Milanom Hudnikom. V zadnjem letu sodeluje tudi s pianistom Petrom Miličem, s katerim sta imela odmevne recitale pri nas in v tujini. Poučevanje in prenašanje znanja, ki ga je pridobil pri najuglednejših profesorjih, ostaja njegova osrednja profesionalna pot. Poučuje na Akademiji za glasbo v Ljubljani, honorarno sodeluje tudi s Konservatorijem za glasbo in balet v Ljubljani. Redno vodi mojstrske tečaje in seminarje. Igra na instrument italijanskega mojstra Dall'Aglija, izdelan leta 1834 v Mantovi, ki mu ga velikodušno posoja družina J. Schalamuna.

Peter Milič, ki se uvršča med najboljše slovenske pianiste v mednarodnem merilu, se je rodil v Kranju, kjer se je s sedmimi leti pričel učiti klavir. Vzporedno je obiskoval Gimnazijo Kranj ter Srednjo glasbeno in baletno šolo v Ljubljani (prof. Janez Lovše). Študij klavirja je pod istim mentorstvom nadaljeval na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Med študijem je nastopal po vsej Sloveniji in se izobraževal pri priznanih mednarodnih mojstrih, kot so Arbo Valdma, Igor Lazko, Daniele Alberto, Pascal Devoyon in Elena Lapitskaja. Leta 1996 je prejel Prešernovo nagrado Akademije za glasbo v Ljubljani. Leta 1997 se je udeležil mednarodnega klavirskega tekmovanja Nikolaj Rubinstein v Parizu, kjer je osvojil 1. nagrado. Istega leta je gostoval na glasbenem festivalu Rencontres musicales de Geneve v Švici. Podiplomski študij je opravil na Visoki šoli za umetnost v Berlinu (pri prof. Klausu Hellwigu). V času študija v tujini je tam tudi veliko nastopal, doma pa je snemal za arhiv RTV Slovenija. Leta 2001 je bil s strani evroradijske zveze na podlagi posnetka izbran za nastop na festivalu v Bratislavi v okviru mednarodne tribune mladih instrumentalistov. Njegov solistični nastop je v živo spremljalo več milijonov poslušalcev po vsej Evropi. Kot solist je med drugim nastopil z Orkestrom Slovenske filharmonije, s Simfonični RTV Slovenija, z avstrijskim Komornim orkestrom Academia Allegro Vivo, s slovaškim orkestrom in z orkestrom Akademije za glasbo Ljubljana pod taktirko Marka Letonje, Antona Nanuta, Marka Muniha, Bijana Khadem-Missagha, Cristiana Măcelaruja in Marka Hribernika. V Sloveniji se je predstavil z recitali v Slovenski filharmoniji, Unionski dvorani v Mariboru, na Piranskih glasbenih večerih, v Narodnem domu Celje, Mestnem muzeju Ljubljana, Kulturnem domu Nova Gorica, na Glasbenem poletju v Bohinju in Soboških dnevih ter na konferencah EPTA. V tujini se je predstavil v Parizu, Berlinu, Hannoveru, Bruslju, Bratislavi in Ženevi. V zadnjih letih je nastopal v Brunecku (Italija), Miamiju (ZDA), Bratislavi (Slovaška). Leta 2011 je na Akademiji za glasbo v Ljubljani pridobil naziv docenta na področju klavirja. Izdal je zgoščenko z deli Frédérica Chopina, kmalu pa bo izšla nova, s koncerti za klavir Beethovna in Mozarta. Z violinistom Žigom Brankom in pevko Nuško Drašček je nastopil na festivalih v Gradcu, Mariboru, Radovljici in Tolminu. Februarja ponovno odhaja na gostovanje v ZDA, marca pa bo nov solistični program predstavil v Slovenski filharmoniji.

Metka Sulič